

termőföldről
az asztalig

Xylella fastidiosa – Az európai dísznövény-termesztés egyik legnagyobb kihívása

Magyar Díszfaiskolások Egyesülete Szakmai nap

Dr. Bogya Sándor osztályvezető

Nébih NI Növényegészségügyi Osztály

Rezi, 2026. Február 24.

A növényegészségügyi szabályozás alá tartozó – vizsgálatköteles – károsítók két fő csoportja

Zárlati károsító

- a) nincs jelen a területen, vagy ha jelen van, akkor csak korlátozott mértékben van elterjedve,
- b) bekerülése, megtelepedése és elterjedése elfogadhatatlan gazdasági, környezeti vagy társadalmi hatást gyakorolna az adott területre, vagy ha ott jelen van, de csak korlátozott mértékben terjedt el, akkor a terület azon részeire, amelyeken eddig nem volt jelen;
- c) előfordulási tolerancia mindig 0!
- d) az intézkedések a területre is kiterjednek

Vizsgálatköteles nemzárlati károsító

- a) jelen van az EU-ban;
- b) gazdasági hatása szaporítóanyagon elfogadhatatlan
- c) lehet fertőzőttségi tűrészhatár, de forgalmazásban jellemző a zéró tolerancia
- d) az intézkedések csak a forgalmazott szaporítóanyagra vonatkoznak

Nem karantén lista ugyan, de növényegészségügyi szabályozás alatt áll!

Vizsgálatköteles károsítók csoportjai

a 2016/2031 növényegészségügyi alaprendelet kritériumai alapján - *a listák külön rendeletben*

Kiemelt zárlati károsítók

- 2019/1702/EU rendelet
- 20 kiemelt zárlati károsító
- Hazánkat fenyegető, várható károsítók:
 - *Popillia japonica*
 - *Agrilus anxius*, *Agrilus planipennis*
 - *Spodoptera frugiperda*
 - *Aromia bungii*
 - *Rhagoletis pomonella*
 - *Xylella fastidiosa*
 - *Anoplophora* spp.
 - *Bactrocera dorsalis*

A kiemelt zárlati károsítók jegyzéke

Agrilus anxius Gory

Agrilus planipennis Fairmaire

Anastrepha ludens (Loew)

Anoplophora chinensis (Thomson)

Anoplophora glabripennis (Motschulsky)

Anthonomus eugenii Cano

Aromia bungii (Faldermann)

Bactericera cockerelli (Sulc.)

Bactrocera dorsalis (Hendel)

Bactrocera zonata (Saunders)

Bursaphelenchus xylophilus (Steiner et Bühner) Nickle *et al.*

Candidatus Liberibacter spp., a Huanglongbing kór, vagyis a citrusokat sújtó sárga sárkány betegség kórokozója

Conotrachelus nenuphar (Herbst)

Dendrolimus sibiricus Tschetverikov

Phyllosticta citricarpa (McAlpine) Van der Aa

Popillia japonica Newman

Rhagoletis pomonella Walsh

Spodoptera frugiperda (Smith)

Thaumatotibia leucotreta (Meyrick)

Xylella fastidiosa (Wells *et al.*)

Növényegészségügyi intézkedések HA BEKERÜL...

Intézkedési célok:

Károsítómentesség visszaállításának esélye

Károsító elterjedtsége

1. Felszámolás
jelenlét

2. Visszaszorítás
terjedés

3. Hosszú távú
védekezés
terjedési ütem
csökkentése

4. Növényvédelem

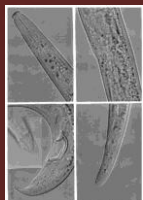
*Geosmithia
morbida*

Agrilus

Anoplophora

*Bursaphelenchus
xylophilus*

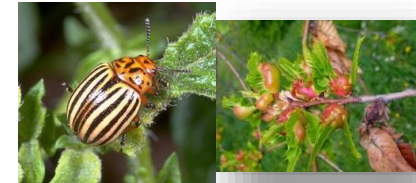
*Grapevine flavescence
dorée (FD) fitoplazma*

*Dryocosmus
kuriphilus*

*Drosophila
suzukii*

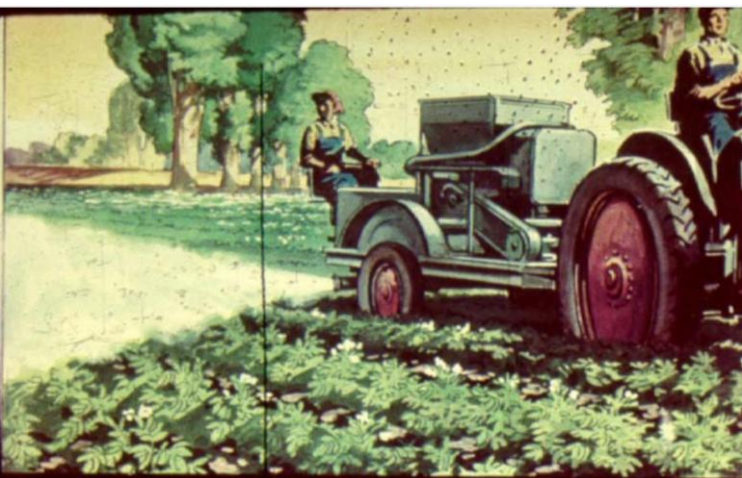

*Leptinotarsa
decemlineata*

Felszámolás

Visszaszorítás

AZ AMERIKAI BURGONYABOGÁR ÉS AZ ELLENE VALÓ HARC

A SZOVJET EREDETI NYOMÁN
KIADJA A
MAGYAR FOTO DIA OSZTÁLYA
BUDAPEST-1951.

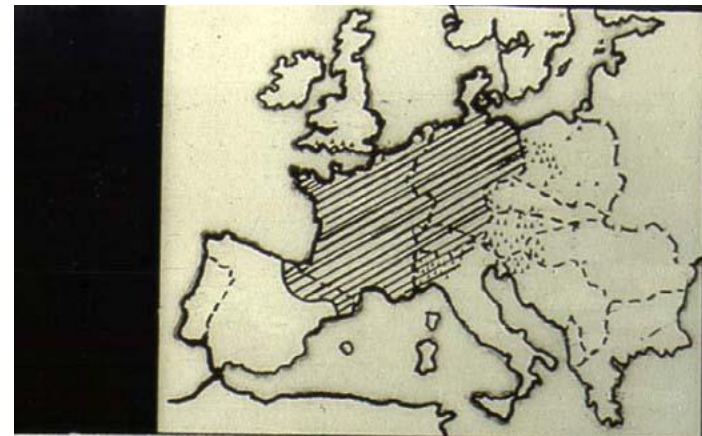
Hosszú távú védekezés (terjedési ütem csökkentése)

Az amerikai bogár elterjedésének térképe Franciaországban 1922-ben
Az első világháború végén /1917-18./ az amerikai csapatok behurcolták az amerikai bogarat Franciaországba, ahol csak 1922-ben fedezték fel, amikor a kártevő elpusztította a burgonyavetéseket.

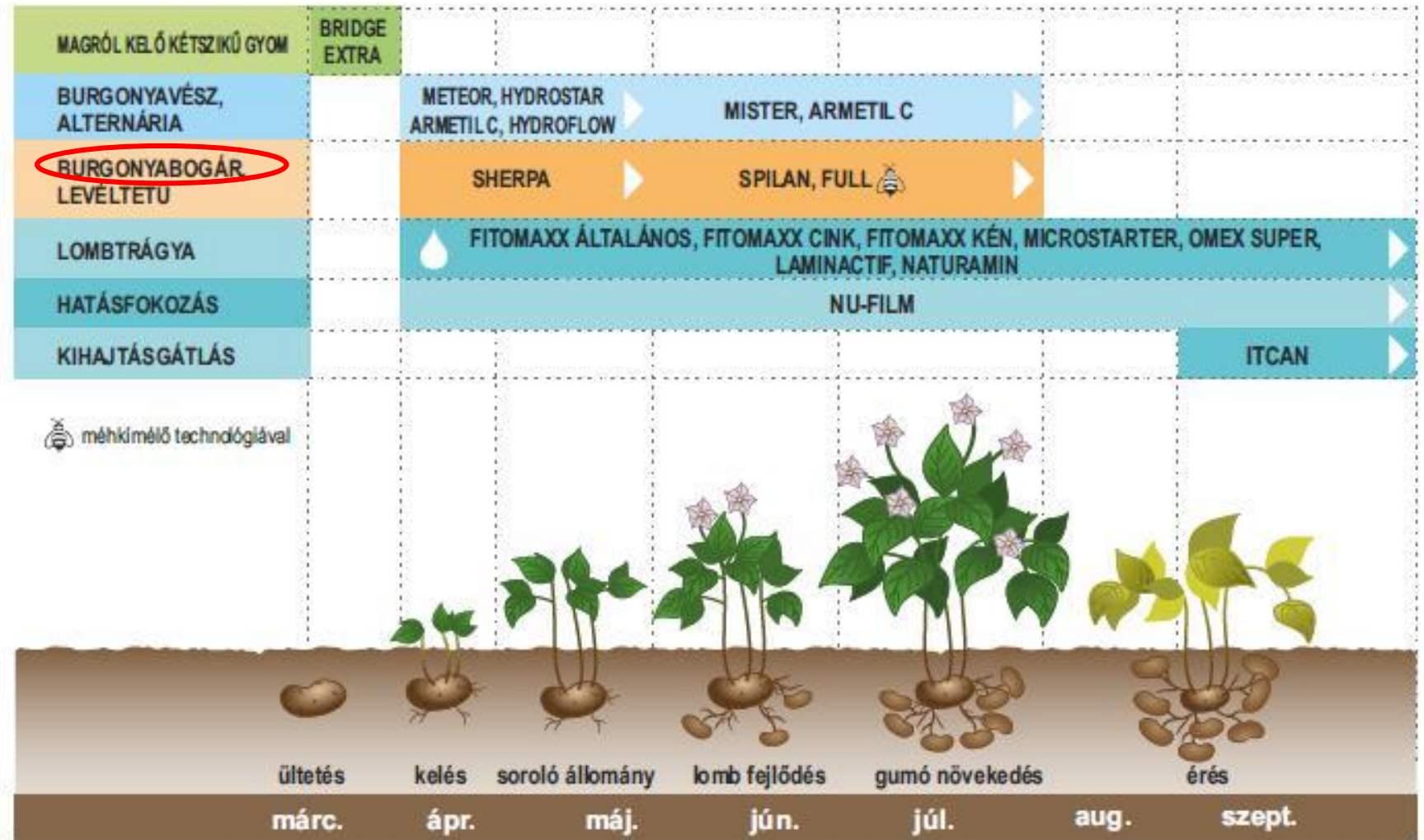

Az amerikai bogár elterjedésének térképe 1945-ben.
Tíz év alatt 1935-1945-ig - az amerikai bogár elterjedt Franciaországban, Belgiumban, Hollandiában, Luxemburgban, Svájcban, elterjedt Németország területének nagy részén is és behatolt Ausztriába, Angliába, Spanyolországba.

Az amerikai bogár elterjedésének térképe 1948 évi helyzet szerint.
Az amerikai bogár napjainkban behatolt Magyarországra, Csehszlovákiába és Lengyelországra és támadásával fenyegeti a Szovjetunió burgonyatermesztését.

BURGONYA

Xylella fastidiosa

Xylella fastidiosa

Scientific name: *Xylella fastidiosa* Wells et al., 1987

EPPO Code: XYLEFA

Class: Gammaproteobacteria

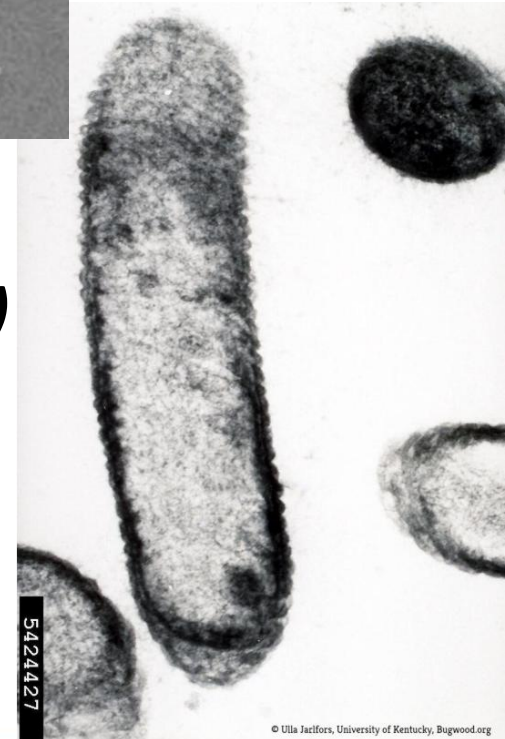
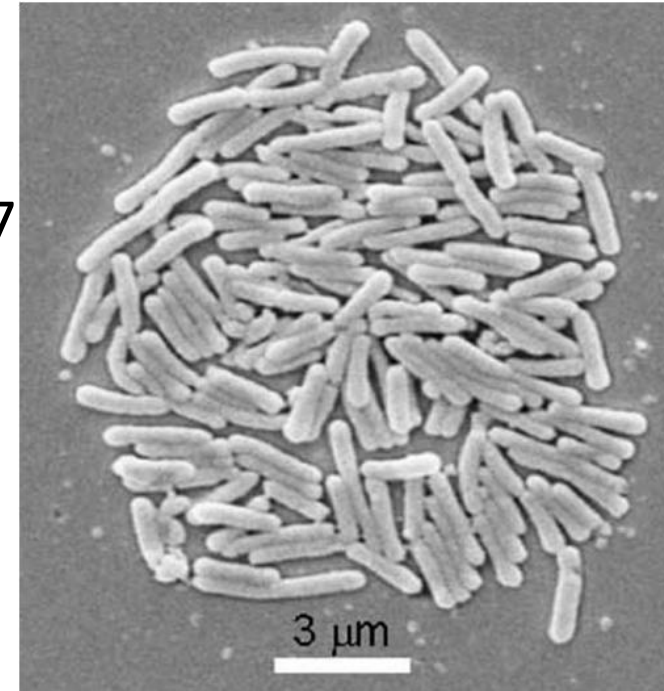
Order: Xanthomonadales

Family: Xanthomonadaceae

Genus: *Xylella*

Species: *Xylella fastidiosa*

- *X. fastidiosa* subsp. ***fastidiosa*** (**Vitis**, Juglans, Citrus)
- *X. fastidiosa* subsp. ***multiplex*** (**Prunus**, Olea, Lavandula, Salvia, Quercus)
- *X. fastidiosa* subsp. ***pauca*** (**Olea**, Prunus, Citrus, Lavandula)
- *X. fastidiosa* subsp. ***sandyi*** (**Nerium**, Polygala)
- *X. fastidiosa* subsp. *tashke* (x *Chitalpa tashkentensis*)
- *X. fastidiosa* subsp. *morus* (Morus)

© Ulla Jacjors, University of Kentucky, Bugwood.org

Elterjedése

Őshazája: Amerika

Előfordulása: Irak, Irán, Izrael, Kína, Tajvan

Európai előfordulása (2026-01-01):

Olaszország (2013) – Dél-Olaszország
(Puglia tartomány, Toszkána, Lazió)

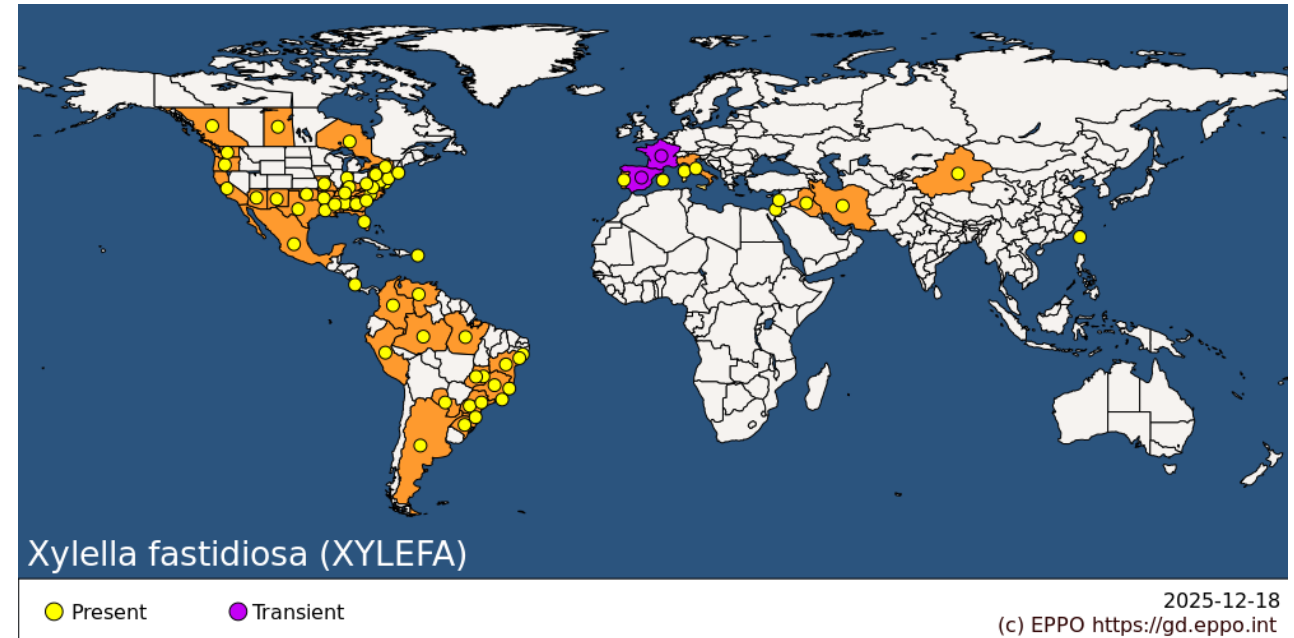
Franciaország (2015) – Dél-Franciaország
(Korzika és Nizza környéke, Provence-Alpes-Côte d'Azur, Occitanie)

Németország (2016) – felszámolt (2018)

Spanyolország (2016) – (Alicante megye (Valencia), Extremadura, Madrid, Baleár-szigetek)

Portugália (2018) – (Algarve, Lisszabon, Porto)

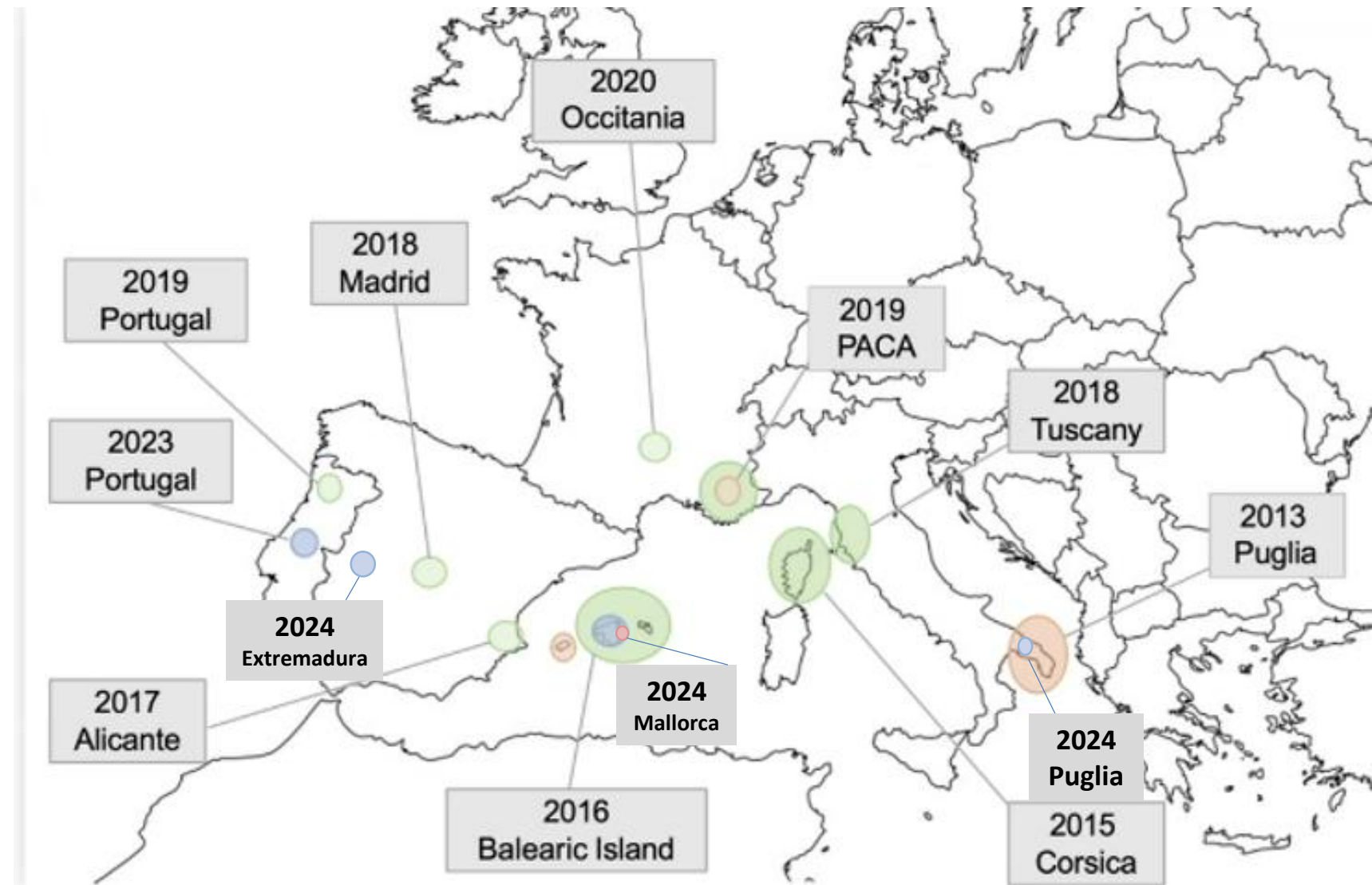
Xylella fastidiosa

<https://gd.eppo.int/taxon/XYLEFA/distribution>

Xylella fastidiosa

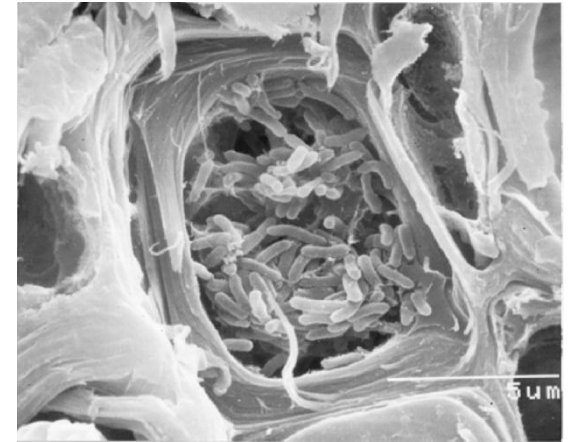
- subsp. *multiplex*
- subsp. *pauca*
- subsp. *fastidiosa*

Xylella fastidiosa

- A baktériumra fogékony **több száz növény közül a fásszárúaknál** (csonthéjas gyümölcsűek, szőlő, citrusfélék, lombos fák és díszcserjék) **okoz megbetegedést, pusztulást.**
- **A lágyszárúakat tünetmentesen fertőzi,** de éppen az ilyen növények behozatala rejti magában a továbbfertőzés **komoly veszélyét!**
- A kórokozó fertőzött szaporítóanyaggal nagy távolságra juthat el, **maggal viszont nem terjed.**
- Természetes módon a fertőzött növények faszöveti nedveiből táplálkozó **kabócák terjesztik.**

Xylella fastidiosa

Biológiája:

- **A betegséget baktérium okozza, amely a faszövetekben, a gyökérben, a szárban, és a levélben szaporodik.**
- A tünetek (*levélszél perzselődés, ágelhalás, fapusztulás*) azért fejlődnek ki, hogy a baktérium által termelt nyálka, és a tölteléksejtek miatt az edénnyalábok eltömődnek.
- a betegség csak ott üti fel a fejét, ahol a tél enyhe, a baktérium ugyanis ilyen körülmények között, a téli, nyugalmi időszakban a növényben fennmarad.
- a fagyos időjárás a baktériumokat a beteg növényekben elpusztítja
- **Az enyhe, csapadékos tél kedvező a magas vektorpopuláció átteleléséhez, a száraz nyári időjárás viszont a kórokozó terjedésének kedvez.**

Xylella fastidiosa

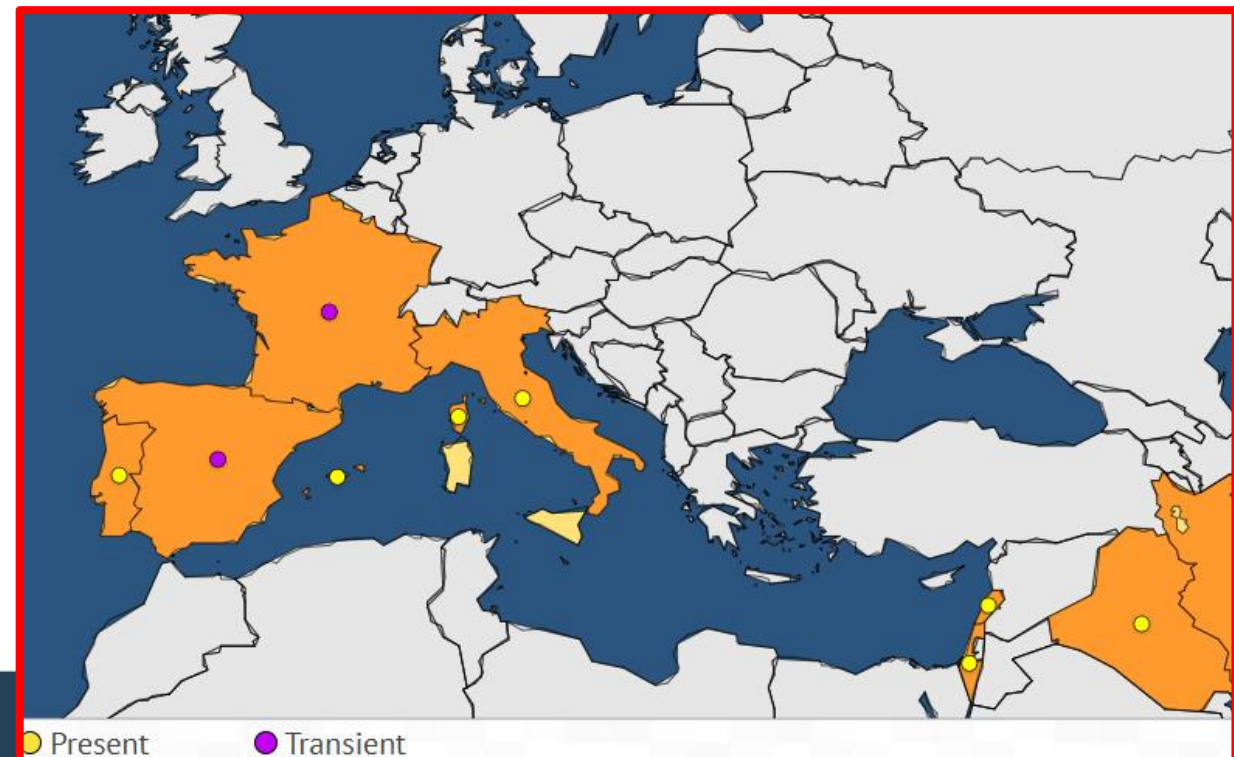
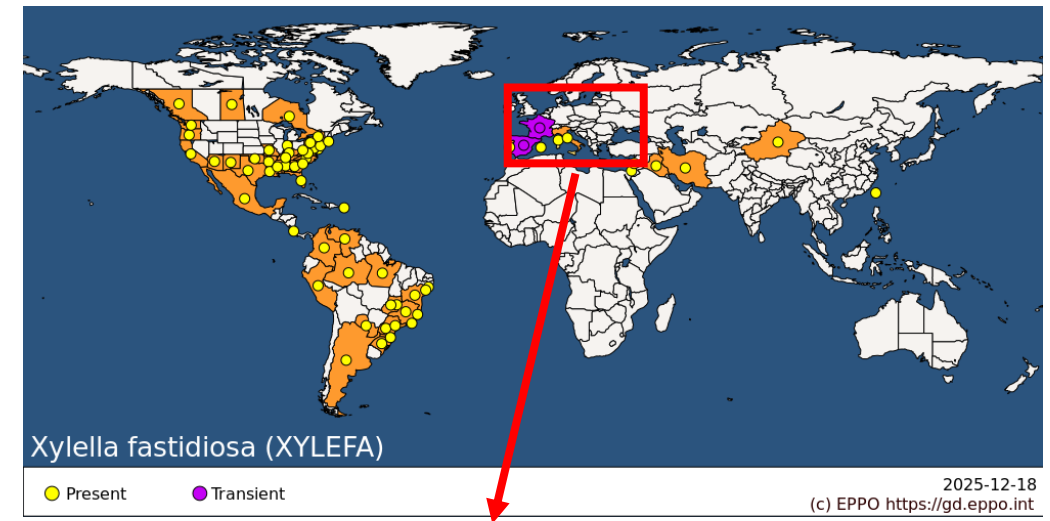
Terjedés:

- ültetésre szánt növényvel, fertőzött vágott hajtásokkal

Vektor:

- kabócák (Cicadellidae, Cicadellinae)

A legfontosabb faj: *Philaenus spumarius*

Xylella fastidiosa

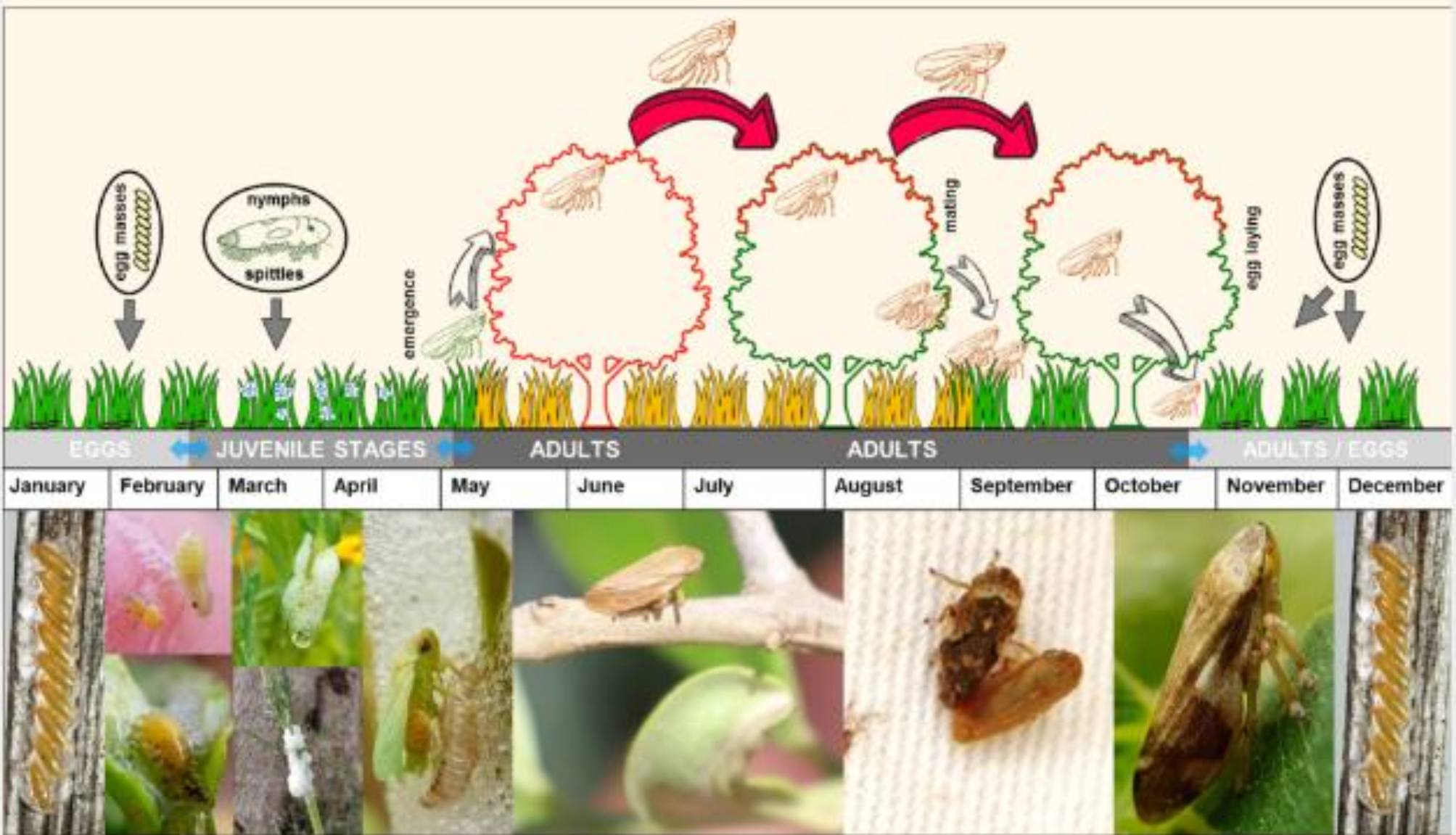
Terjedés vektorokkal

- Kisebb távolságokra, növényről növényre történő terjedésében játszanak szerepet faszöveti nedvekkal táplálkozó rovarok elsősorban kabócák
- **A baktérium a szájszervre tapadva a táplálkozás során kerül a gazdanövénybe azaz nem-perzisztens módon terjed**
- A vektorok a fertőzőképességüket a vedléssel elveszítik, tojás útján nem adják tovább a következő generációnak
- **A legfontosabb vektor faj Európában: a polifág tajtékos kabóca (*Philaenus spumarius*), hazánkban is elterjedt**

„Kakukknyál”

Xylella fastidiosa

Xylella fastidiosa

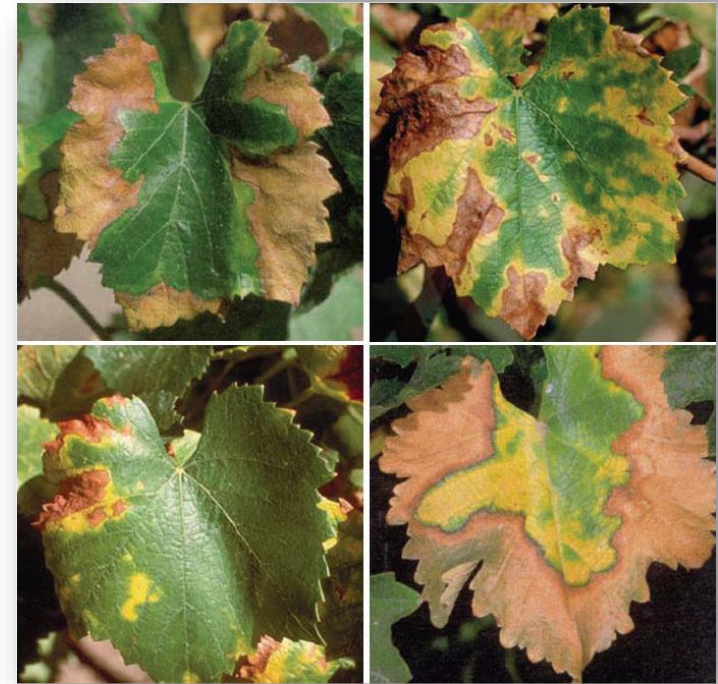
Gazdanövény köre:

POLIFÁG több mint 700 gazdanövény ismert (>80 növénycsaládból),

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2025.9241>

Hazánkban kiemelten fontosak:

- szőlő
- csonthéjasok (szilva, őszibarack, kajszibarack, cseresznye, meggy), **mandula**, dió
- erdészeti növények: juhar, tölgy
- Egyéb fontos gazdanövények:
olajfa (2025!), leander, citrusfélék, kávé, levendula, rozmaring, mirtuszlevelű pacsirtafű, rózsza, muskátli

Védekezési intézkedések hazánkban

- **Intenzív felderítés, fokozott ellenőrzések és célzott mintavétel**
- **2024** – a vizsgált minták negatív eredményt adtak, vagyis a károsító jelenlétét továbbra sem mutatták ki hazánkban.
 - A program keretében a vármegyék összesen 2208 objektum-ellenőrzést végeztek, és 240 laboratóriumi vizsgálat történt 2024-ben
- **2025 – új olajfa telepítések** (pl. Tolna vármegye, 32 ha)
 - 437 laborvizsgálat készült
 - A faiskolai ellenőrzések szerepe továbbra is meghatározó, számos vármegyében, több, mint 100 szaporítóanyag-termelő helyen végeztek felderítést a vármegyei felügyelők

Ezidáig valamennyi vizsgált minta *Xylella*-mentesnek bizonyult.

Xylella fastidiosa - tünetek

A szőlő „Pierce betegsége”: a fertőzés legjellemzőbb tünete a levél perzselődése, később az egész levéllemez elszárad és lehull, csak a levélnyél marad a növényen. A beteg hajtás érése gyakran rendellenesen, foltokban megy csak végbe. A beteg növények 1-2 éven belül elpusztulnak.

Xylella fastidiosa (XYLEFA) - <https://gd.eppo.int>

Xylella fastidiosa - tünetek

Az olajfa xylellás betegsége (olive quick decline syndrome (OQDS): az olajfán a gyors hajtáspusztulás a legjellemzőbb tünet, amit az ágak, majd az egész fa pusztulása követ.

Xylella fastidiosa - tünetek

Az őszibarack phony betegsége (PPD): az őszibarackon a törpülés a legjellemzőbb tünet. A fiatal hajtások fejletlenek, lombozatuk zöldebb és sűrűbb, mint az egészséges fáké. Az oldalágak vízszintesen vagy lefele hajolva nőnek, így a fa egységes, kompakt és gömbölyű formát mutat. A levelek és a virágok korán megjelennek, viszont a levelek később hullnak el. A gyümölcs mérete kisebb lesz.

Xylella fastidiosa - tünetek

A mandula xylellás betegsége (leaf scorch of almond): a mandulán a levélszél perzselődés a legjellemzőbb tünet.

Xylella fastidiosa - tünetek

A citrusfélék xylellás betegsége (citrus variegated chlorosis, CVC): a citrusféléken a klorózis a legjellemzőbb tünet, amely a cinkhiányhoz hasonlít. Jellemzően csak 1-2 vastagabb ág mutatja a tüneteket. Később a fertőzés hatására a gyümölcshéj megkeményedik, a gyümölcsméret és a cukortartalom is jelentősen csökken

Xylella fastidiosa

A franciaországi *Xylella*-fertőzések fő gazdanövénye:
Polygala myrtifolia - mirtuszlevelű pacsirtafű

Levendula – *Lavandula angustifolia*,
L. stoechas
(olaszországi és franciaországi)
L. dentata (franciaországi)

Xylella fastidiosa - Károsítása

Pelargonium graveolens (franciaországi)

(2020. augusztus 14.)

a *Xylella fastidiosa* (Wells et al.) Unióba történő behurcolásának és Unión belüli elterjedésének megelőzését célzó intézkedésekről

1. Miért fontos ez Önnek termelőként?

A *Xylella fastidiosa*:

- gyorsan terjed rovarvektorokkal
- súlyos növénypusztulást okozhat
- egy fertőzés esetén **kötelező növényeltávolítást** von maga után
- kereskedelmi korlátozásokat eredményez

Egyetlen pozitív minta több kilométeres korlátozott övezetet eredményezhet.

(2020. augusztus 14.)

a *Xylella fastidiosa* (Wells et al.) Unióba történő behurcolásának és Unión belüli elterjedésének megelőzését célzó intézkedésekről

2. Mikor érinti Önt a rendelet?

Önt közvetlenül érinti, ha:

- ültetésre szánt növényt termel vagy forgalmaz
- faiskolát működtet
- szőlő-, gyümölcs- vagy **dísznövénytermesztéssel** foglalkozik
- gazdanövényeket termeszt (pl. olajfa, szőlő, mandula, levendula, leander stb.)

3. Mit kell tenni fertőzésmentes területen?

Éves hatósági ellenőrzés (2023-óta statisztikai, kockázatbecslési alapon)

Számítson rá, hogy:

- mintát vesznek a növényekből
- molekuláris vizsgálat történik
- vektor jelenlétet is ellenőrzik

Vektorvédelem

Ajánlott:

- gyomirtás a sorok között (a vektorok lárvái itt fejlődnek)
- mechanikai talajművelés
- szükség esetén rovarölő kezelés
- ültetvény szegélyének rendszeres kaszálása

Dokumentáció

Tartsa naprakészen:

- növényútlevelek
- származási igazolások
- növényvédelmi beavatkozások dokumentációja

4. Mit kell tenni a fertőzött területen?

Kötelező eltávolítás

El kell távolítani:

- a fertőzött növényeket
- a tünetes növényeket
- gyakran az azonos fajba tartozó egészséges növényeket is

A megsemmisítés:

- helyben történik
- ellenőrzött módon
- vektor elleni kezelés után

Kötelező vektorirtás

- eltávolítás előtt
- eltávolítás közben
- fertőzött és pufferzónában is

Fokozott ellenőrzés

- éves mintavétel
- magasabb mintaszám
- rendszeres hatósági kontroll

5. Ültethet-e új növényt fertőzött területen?

Csak akkor, ha:

- rovarmentes létesítményből származik
- ellenálló vagy toleráns fajta
- hatóság engedélyezi

Engedély nélkül történő telepítés súlyos bírságot eredményezhet.

6. Szállíthat-e növényt az Unión belül?

Igen, de szigorú feltételekkel:

engedélyezett termőhely

hatósági ellenőrzés

molekuláris vizsgálat

vektor elleni kezelés

zárt csomagolás

növényútleveél

Egyes növényeknél (pl. *Vitis* szaporítóanyag)
speciális hőkezelés kötelező.

7. Hogyan csökkentheti a kockázatot?

1. Ültetvényhigiénia

- rendszeres kaszálás
- gyomos aljnövényzet megszüntetése
- fertőzött növényrészek eltávolítása

2. Vektorfigyelés

- tavaszi és nyári rovarmegfigyelés
- rajzási időszak figyelése
- szükség szerinti beavatkozás

3. Zárt termesztés (ha faiskola)

- rovarháló
- fizikai izoláció
- rendszeres ellenőrzés

4. Beszerzés

- csak ellenőrzött forrásból
- növényútlevéllel
- dokumentált származással

8. Mi történik, ha nem tartja be?

Lehetséges következmények:

- kötelező kivágás kártalanítás nélkül (országos szabályozástól függően)
- bírság
- forgalmazási tilalom
- Exportkorlátozás
- engedély visszavonása

9. Mire figyeljen különösen?

Tünetek:

- levélszél barnulás
- hervadás
- ágelszáradás
- hirtelen pusztulás

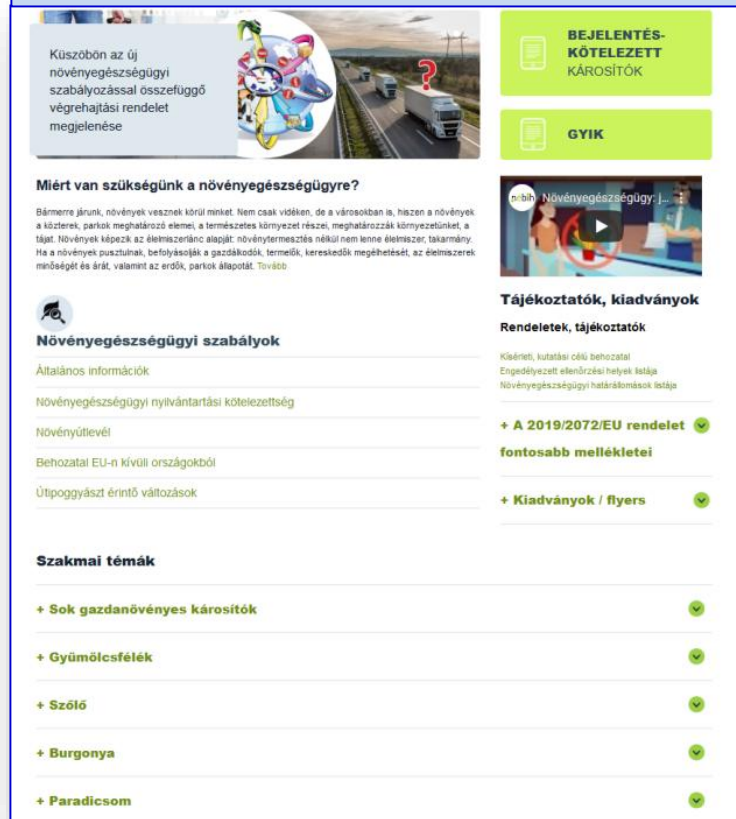
Fontos: a fertőzés kezdetben tünetmentes is lehet.

Felszámolás vs visszaszorítás

Termelői szempont	Felszámolás (Eradikáció)	Visszaszorítás (Containment)
Mi történik az ültetvényemmel?	Fertőzött + környező gazdanövények kivágása (akár teljes tábla)	Csak fertőzött növények, célzott eltávolítás
Bevételi hatás	Azonnali, jelentős kiesés	Termelés folytatható, de korlátozásokkal
Vektorirtás	Kötelező, intenzív	Kötelező, szezonálisan ismétlődő
Hatósági ellenőrzés	Nagyon gyakori mintavétel	Rendszeres, de kockázatalapú
Újratelepítés	Erősen korlátozott , engedélyköteles	Engedéllyel lehetséges
Hosszú távú kilátás	Cél: a fertőzés megszüntetése	Cél: együttélés kontroll mellett
Kockázat	Rövid távon nagy veszteség	Hosszú távon magas növényvédelmi költség

Segítő honlapok - Az idegenhonos károsítók megismeréséhez; behurcolásának és terjedésének megakadályozásához

Nébih portál

Küszöbön az új növényegészségügyi szabályozással összefüggő végrehajtási rendelet megjelenése

BEJELENTÉS-KÖTELEZETT KÁROSÍTÓK

GYIK

Miért van szükségünk a növényegészségügyre?

Bármikor járunk, növények vesznek körül minket. Nem csak vidéken, de a városokban is, hiszen a növények a közterek, parkok meghatározó elemei, a természetes környezet részei, meghatározzák környezetünket, a tájat. Növények képezik az élelmiszerlánc alapját: növénytermesztés nélkül nem lenne élelmiszer, takarmány. Ha a növények pusztulnak, befolyásolják a gazdálkodók, termelők, kereskedők megélhetését, az élelmiszerek minőségét és árát, valamint az erdők, parkok állapotát. Tovább

Növényegészségügyi szabályok

Általános információk

Növényegészségügyi nyilvántartási kötelezettség

Növényültetvé

Behozatal EU-n kívüli országokból

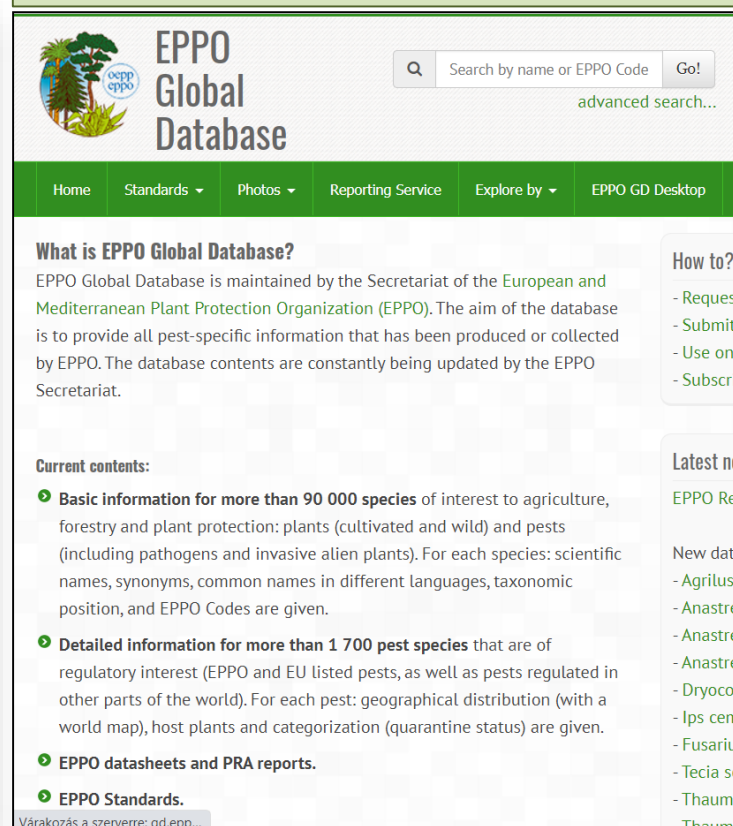
Útpoggyászt érintő változások

Szakmai témák

- + Sok gazdanövényes károsítók
- + Gyümölcsfélék
- + Szőlő
- + Burgonya
- + Paradicsom

<https://portal.nebih.gov.hu/novenyegeszsegugy>

EPPO GLOBAL adatbázis

EPPO Global Database

Search by name or EPPO Code Go!

advanced search...

Home Standards Photos Reporting Service Explore by EPPO GD Desktop

What is EPPO Global Database?

EPPO Global Database is maintained by the Secretariat of the European and Mediterranean Plant Protection Organization (EPPO). The aim of the database is to provide all pest-specific information that has been produced or collected by EPPO. The database contents are constantly being updated by the EPPO Secretariat.

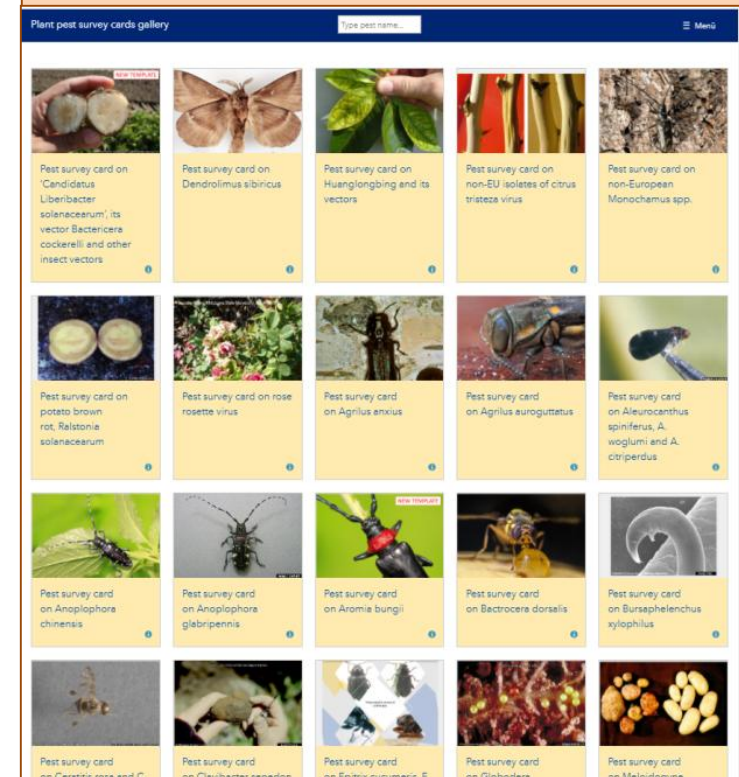
Current contents:

- Basic information for more than 90 000 species of interest to agriculture, forestry and plant protection: plants (cultivated and wild) and pests (including pathogens and invasive alien plants). For each species: scientific names, synonyms, common names in different languages, taxonomic position, and EPPO Codes are given.
- Detailed information for more than 1 700 pest species that are of regulatory interest (EPPO and EU listed pests, as well as pests regulated in other parts of the world). For each pest: geographical distribution (with a world map), host plants and categorization (quarantine status) are given.
- EPPO datasheets and PRA reports.
- EPPO Standards.

Várakozás a szerverre: gd.eppo...

<https://gd.eppo.int/>

EFSA Pest Survey Card gallery

Plant pest survey cards gallery

Type pest name

Menu

Pest survey card on 'Candidatus Liberibacter solanacearum', its vector Bactericera cockerelli and other insect vectors

Pest survey card on Dendrolimus sibiricus

Pest survey card on Huanglongbing and its vectors

Pest survey card on non-EU isolates of citrus tristeza virus

Pest survey card on non-European Monochamus spp.

Pest survey card on potato brown rot, Ralstonia solanacearum

Pest survey card on rose rosette virus

Pest survey card on Agrilus anisus

Pest survey card on Agrilus euagatus

Pest survey card on Aleurocanthus spiniferus, A. woglumi and A. ctripertus

Pest survey card on Anoplophora chinensis

Pest survey card on Anoplophora glabripennis

Pest survey card on Aromia bungii

Pest survey card on Bactrocera dorsalis

Pest survey card on Bursaphelenchus xylophilus

Pest survey card on Ceratitis rosea and C.

Pest survey card on Clavibacter saponum

Pest survey card on Echinococcus cucumeris, E.

Pest survey card on Globodera

Pest survey card on Meloidogyne

<https://www.arcgis.com/apps/instance/filtergallery/index.html?appid=fe5cb24504f74af7839012586d61587b>

Segítő honlapok - Az idegenhonos károsítók megismeréséhez; behurcolásának és terjedésének megakadályozásához

Nébih portál

- Magyarországra kiemelten jelentős **zárlati** és **nemzárlati** károsítókra vonatkozó információk (magyarul)
- Az új növényegészségügyi rendszer előírásai:
 - Vállalkozói nyilvántartási kötelezettség
 - Import-export követelmények
 - Uniós termelés és forgalmazás – növényútlevél

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih)

EPPO GLOBAL adatbázis

- Alapvető információk > **98 ezer** fajról
- Részletes információk > 1900(!) növényegészségügyi szempontból jelentős károsító fajról
- EPPO adatlapok és elkészült PRA-összefoglalók
- EPPO szabványok
- Növények és károsítók képei (>10 000)

Európai és Földközi-tenger
Melléki Növényvédelmi Szervezet (EPPO)

EFSA Pest Survey Card gallery

- Komplet felderítési útmutató > **150 károsító**ra, ebből az összes EU kiemelt károsítója
- digitalizált, interaktív változat
- okostelefonra is alkalmazható
- földrajzi előfordulás
- gazdanövény-kör,
- biológia, kockázati tényezők
- kimutatási és azonosítási módszerek

Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA)

Segítő honlapok - angol nyelven

- CABI Digital Library

<https://www.cabidigitallibrary.org/>

- CABI PlantwisePlus Knowledge Bank

<https://plantwiseplusknowledgebank.org>

- EFSA Pest Survey Card gallery:

<https://storymaps.arcgis.com/stories/162590bff5604148821dbc7cea2ef6a9>

Útmutató a *Xylella fastidiosa* statisztikailag megalapozott és kockázatalapú felderítéshez:

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/sp.efsa.2020.EN-1873>

- EPPO GLOBAL adatbázis

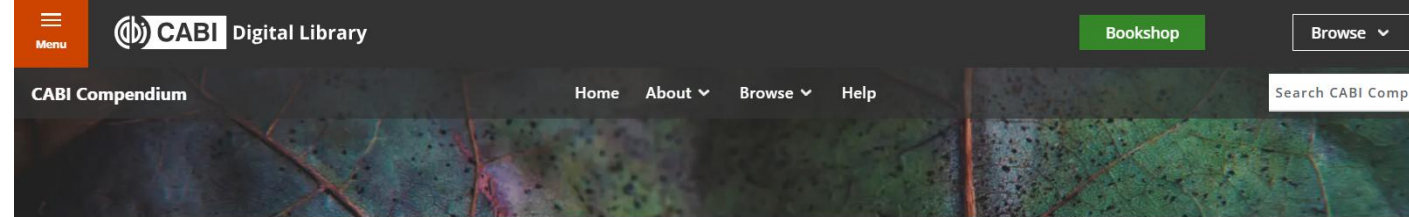
<https://gd.eppo.int/taxon/XYLEFA>

EPPO Standard PM 7/024(4):

https://www.eppo.int/RESOURCES/eppo_standards/pm7_diagnostics

- IPPC - <https://www.ippc.int/en/>

ISPM szabványok: <https://www.ippc.int/en/core-activities/standards-setting/ispms/>

International
Plant Protection
Convention

Fontosabb kapcsolódó NÉBIH közlemények

Szép, de veszélyes: miért ne hozzunk növényt a nyaralásból?

2025. július 10, csütörtök

Súlyos veszélyt jelent Magyarország növényvilágára a *Xylella fastidiosa* baktérium, ami akár egy külföldi nyaralásról hazahozott hajtással is könnyen behurcolható hazánkba. A kórokozó népszerű dísznövényeket és gyümölcstermő fajokat, mint a szőlő, az olajfa, a leander és a levendula támad meg. A már fertőzött gazdanövények olyan országokban találhatók meg, amelyek kedvelt nyaralási úti célok, például Franciaország, Olaszország, Spanyolország vagy az Amerikai Egyesült Államok. A megelőzés közös felelősségünk! Már egyetlen tünetmentes növény is elegendő lehet a fertőzés behurcolásához és elterjesztéséhez, ezért a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) kiemelten kéri, hogy senki se hozzon haza növényt külföldről.

<https://portal.nebih.gov.hu/-/szep-de-veszelyes-miert-ne-hozzuk-novenyt-a-nyaralasbol->

Európában a *Xylella* szőlőt is fenyegető alfaja!

2016. augusztus 11, csütörtök

Kimutatták a *Xylella fastidiosa* baktériumot egy németországi kisüzemi szaporító telepen áprilisban megmintázott leanderből. Európában most először azonosították a baktérium 'fastidiosa' alfaját, a fertőzés forrását eddig nem sikerült kideríteni. A növényt, amelyet egy helyi lakos teletetett a telep egyik növényházában, legalább négy éve nevelik egy másik magánszemély növényéről vett dugványról.

<https://portal.nebih.gov.hu/-/europaban-a-xylella-szlot-is-fenyegeto-alfaja->

Xylella fastidiosa nevű baktérium terjedésének megakadályozásáról

A *Xylella fastidiosa* baktérium a faszöveti edénnyalábokban gyorsan terjeszkedve lezárja a fatestben a víz és a tápanyag áramlását. Ezzel váltja ki a jellegzetes tüneteket: a levélszél perzselődést, levélhervadást és ágszáradást, elhalást és törpülés, súlyos fertőzéskor fapusztulást.

https://portal.nebih.gov.hu/nebih_wire_cik_keloszto/-/asset_publisher/Maz3Nho4lr5G/content/xylella-fastidiosa-nevu-bakterium-terjedesenek-megakadalyozasarol/maximized

The #PlantHealth4Life campaign is back, bigger and better! Europe unites to support plant health, biodiversity, and the economy

Published: 15 May 2024 | 4 minutes read

Share:

A broad coalition of partners from across Europe have joined forces to launch today the second year of the #PlantHealth4Life campaign, which aims to raise awareness of the deep links between plant health and our everyday lives, stimulating citizen action to protect plant health. The campaign is led by the European Food Safety Authority (EFSA), the European Commission (EC), and 22 European countries.

Contents

[How to contact us](#)

[See also](#)

[Related topics](#)

EFSA PlantHealth4Life kampány oldala:

<https://www.efsa.europa.eu/en/plh4l>

#PlantHealth4Life
EFSA
kampány

**KEEP NATURE
HEALTHY,
don't bring plants home**

#PlantHealth4Life

Travelling outside the EU?
Take pictures of your favourite
plants, but don't bring them
back with you. Prevent the
spread of new pests!

Bejelentés kötelezett károsítók

NYITOTT SZEMMEL
A NEM-HONOS KÁROSÍTÓK ELLEN!

BEJELENTÉSI LAP

termelők, forgalmazók, lakosság számára az alábbi nem honos károsítók előfordulásáról

Kérjük, minden, rendelkezésére álló adatot töltsön ki.

1. beküldő neve:	elérhetősége:
2. Jelölje be azt a nevet, amelyre az észlelt tünet vagy károsító a legjobban hasonlít.	
1. Szemcsészhátú csillagoscincér <i>Anoplophora chinensis</i>	6. Burgonya bolhák <i>Epitrix</i> spp.
2. Simahátú csillagoscincér <i>Anoplophora glabripennis</i>	7. Burgonya baktériumos gyűrűsrothadása <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>sepedonicus</i>
3. Szőlő aranyzínű sárgaság fitoplazma <i>Grapevine flavescenscedoree</i> fitoplazma	8. Almacsiga <i>Pomacea</i> sp.
4. Japán cserebogár - <i>Papilio japonica</i>	9. Őszi sereghernyő - <i>Spodoptera frugiperda</i>
5. Fenyőtróntó fonálféreg <i>Bursaphelenchus xylophilus</i>	10. Ismeretlen károsító
2. Mikor észlelte (dátum)?	
3. Milyen növényen vagy tárgyon?	

Bejelentés-kötelezett károsítók

NYITOTT SZEMMEL
A NEM-HONOS KÁROSÍTÓK ELLEN!

A 2019/2072/ EU rendelet II. számú mellékletében foglaltak alapján valamennyi zárlati károsító gyanúját jelenteni szükséges az illetékes vármegyei kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Osztályán és a Nébih Növényegészségügyi Osztályának, a megfelelő bejelentési űrlap kitöltésével

Amennyiben az alábbi nem-honos károsítókkal vagy az általuk okozott tünetekkel találkozik, kérjük jelentsse a hatóságoknak!

- **Károsító-lista:**
- [Bejelentés-kötelezett károsítók](#)
2019/2072/ EU rendelet II. számú melléklet
- **jelenlétüket vagy annak gyanúját jelenteni szükséges:**
 - az illetékes vármegyei kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Osztályának
[Kormányhivatal elérhetőségek | Kormányhivatalok](#)
 - a Nébih NI Növényegészségügyi Osztályának - novenyegeszsegugy@nebih.gov.hu

Képek	Magyar név Tudományos név	Veszélyeztetett növények köre	Első hazai észlelés
	Szemcsészhátú csillagoscincér <i>Anoplophora chinensis</i>	Lombosfák	-
	Simahátú csillagoscincér <i>Anoplophora glabripennis</i>	Lombosfák	-
	Xylella fastidiosa	Számos tápnövénye ismert, de kiemelendő például: Szőlő, mandula, olajfa, leander, levendula, rozsmaring	-

Tájékoztatók, útmutatók, kiadványok

Készenléti tervek

Általános Növényegészségügyi Készenléti Terv

→ NÉBIH / Növényegészségügyi aloldalon elérhető

https://portal.nebih.gov.hu/documents/10182/1026457880/HU_Generic_contingency_plan_for_Plant_Health.pdf

- a károsító megjelenése esetén szükséges intézkedéseket tartalmazza

Károsító specifikus növényegészségügy készenléti tervek

Xylella fastidiosa

https://portal.nebih.gov.hu/documents/10182/1026457880/HU_Contingency_Plan_Xylella_fastidiosa.pdf/

Popillia japonica

Anoplophora chinensis

Agrilus planipennis

Anoplophora glabipennis

- időközben új jogszabály → véglegesítése jelenleg folyamatban

Spodoptera frugiperda

- folyamatban van, jelenleg szakértői egyeztetés alatt áll

Szőlő aranyszínű sárgaság fitoplazma → aktualizálása 2026-ra

Tájékoztatók, útmutatók, kiadványok

Károsító ismertető

01 IKEA Anoplophora chinensis
02 IKEA Anoplophora glabripennis
03 IKEA Aphelenchoides
05 IKEA Apricot chlorotic leafroll phytopia ESFY
06 IKEA Bursaphelenchus
08 IKEA Chrysanthemum stunt viroid CSVD
09 IKEA Clavibacter ssp insi michi sep
11 IKEA Ditylenchus destructor
12 IKEA Ditylenchus dipsaci
14 IKEA Erwinia amylovora
15 IKEA Szőlő szaporítóanyag vizsgálatköteles vírusai
16 IKEA Gibberella
18 IKEA Grapevine Flavesc doree phytoplasma
19 IKEA Liriomyza
20 IKEA Meloidogyne
22 IKEA Mycosphaerella
23 IKEA Panteoa stewartii
26 IKEA Pear decline phytopia PD
27 IKEA PepMV-TSWV-TYLCV
28 IKEA Phytophthora rubi
29 IKEA Phytophthora fragariae
30 IKEA Phytophthora ramorum-kernoviae
31 IKEA Gyümölcsfak-disz Prunus vizsg.köt vírusok
32 IKEA PSTVD
33 IKEA Potato stolbur phytoplasma
35 IKEA Ralstonia solanacearum
36 IKEA bogys vizsg.köt vírusok
39 IKEA Scaphoideus titanus
40 IKEA Synchytrium endobioticum
41 IKEA Tilletia indica-controversa
45 IKEA Longidorus-Xiphi Virusvekt ff
46 IKEA Xanthomonas arbo pruni
47 IKEA Xanthomonas camp phaseoli
48 IKEA Xanthomonas fragariae
49 IKEA Xylophilus ampelinus
53 IKEA Epirix
54 IKEA Xylella
60 IKEA Agrilus planipennis
61 IKEA Aromia bungii
62 IKEA Erasmoneura Arboridia
63 IKEA Popillia Japonica
64 IKEA Rhagoletis pomonella
65 IKEA Spodoptera frugiperda
68 IKEA ToBRFV
69 IKEA Rose rosette virus
70 IKEA Curtobacterium flaccumfaciens
80 IKEA ToLCNDV
81 IKEA Dohány gyurúsoltosság vírus

Integrált Károsító-specifikus Ellenőrzési Adatlap

- A zárlati és vizsgálatköteles nem-zárlati károsítók felderítéséhez szükséges ismeretek a termelők, a növényorvosok /növényvédelmi szakemberek és a növényútlelél kiadására felhatalmazott vállalkozók részére.

https://portal.nebih.gov.hu/documents/10182/362862982/54_IKEA_Xylella_2022.pdf

54.

Integrált Károsító-specifikus Ellenőrzési Adatlap

Xylella fastidiosa

Vizsgáló laboratórium:

NÉBIH ÉLI Pécsi Növényegészségügyi Bakteriológiai
Diagnosztikai Nemzeti Referencia Laboratórium
7634 Pécs, Kodó dűlő 1.

Hasznos oldalak és elérhetőségek

Web

- Nébih Portál: <https://portal.nebih.gov.hu/>
- Nébih Növényegészségügyi Aloldal: <https://portal.nebih.gov.hu/novenyegeszsegugy>
- Amerikai szőlőkabóca: <https://portal.nebih.gov.hu/amerikai-szokaboca>
- Gyakran ismételt kérdések (GYIK) (nyilvántartásba vétel, EU-n belüli értékesítés, stb.)
<https://portal.nebih.gov.hu/noveny/gyakran-ismetelt-kerdesek/novenyegeszsegugy>

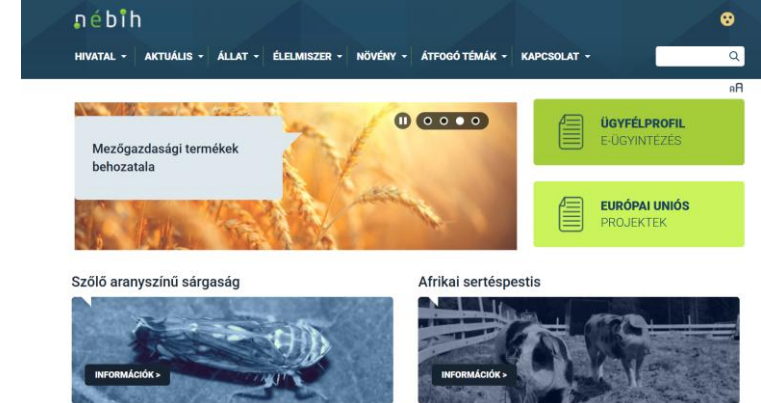
Nébih Növényvédelmi Igazgatóság (NI) – ni@nebih.gov.hu

Nébih NI Növényegészségügyi Osztály - novenyegeszsegugy@nebih.gov.hu

Cím: 1118 Budapest, Dayka Gábor u. 3. (Rubin Irodaház)

Vármegyei kormányhivatalok növény- és talajvédelmi osztályai:

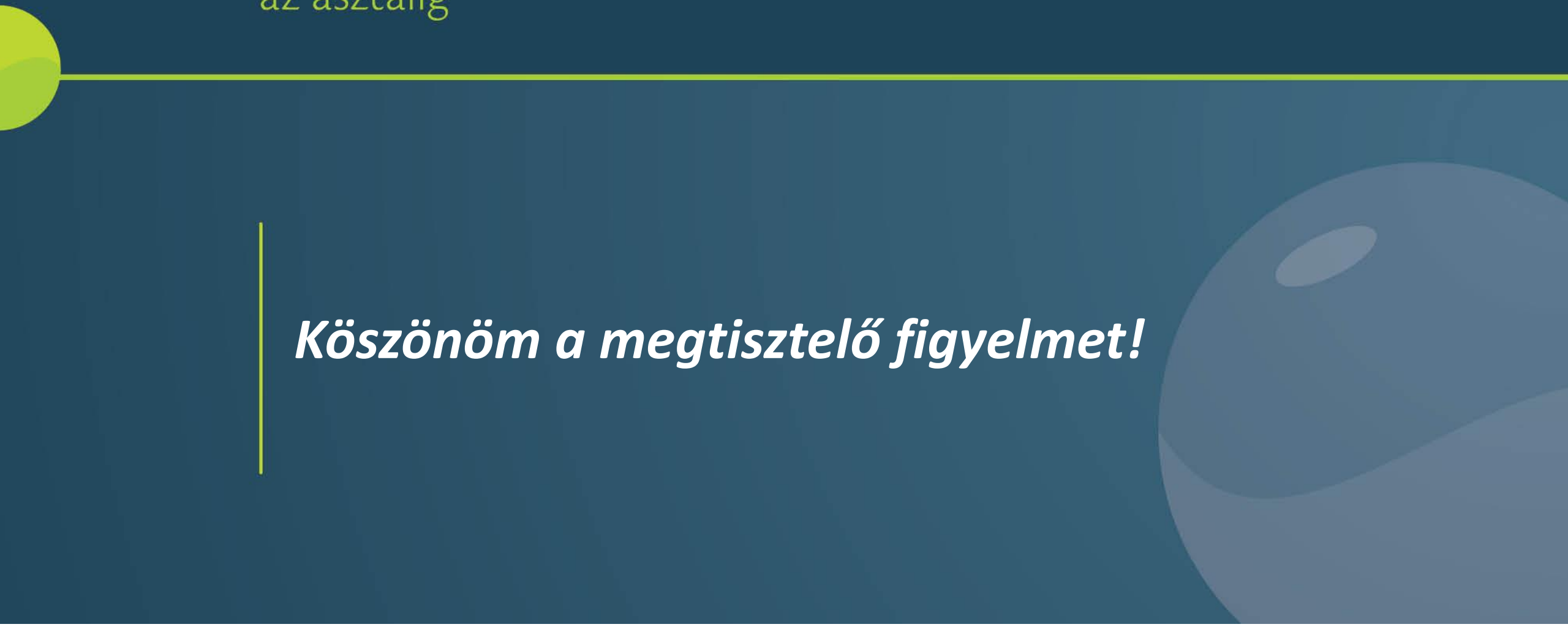
<https://kormanyhivatalok.hu/elerhetosegek>

The logo for 'nébih' features the word in a lowercase, sans-serif font. The 'né' is in a light green color, and 'bih' is in white. There are two small green circles: one to the left of the 'né' and one above the 'i' in 'bih'.

nébih

termőföldtől
az asztalig

The slide features a dark blue background. A horizontal light green line runs across the middle. On the left, a light green circle is partially visible. On the right, a large, light blue, abstract shape resembling a fruit or a drop is visible. A thin vertical light green line is positioned to the left of the main text.

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!